

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Cabinetul Președintelui

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București
Tel: 021-310.38.86, Fax: 021- 310.36.16
E-mail: presedinte@scj.ro

PUNCT DE VEDERE

**asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură
constituțională dintre Parlamentul României și Înalta Curte de Casație
și Justiție formulată de Prim-ministrul României**

Prin adresa nr. 8227 din 2 octombrie 2018, Președintele Curții Constituționale a solicitat, în temeiul art. 35 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, punctul de vedere al Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre Parlamentul României, pe de o parte, și Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, formulată de Prim-ministrul României, în cauza ce face obiectul dosarului nr. 1417E/2018 al Curții Constituționale.

I. Conținutul sesizării formulate de Prim-ministrul României

Prin sesizarea transmisă Curții Constituționale de Prim-ministrul României la data de 2 octombrie 2018 se arată că:

„neaplicarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție, în privința compunerii completelor de 5 judecători, a legii astfel cum a fost adoptată de Parlament, în înțelesul confirmat de către Curtea Constituțională, împreună cu refuzul explicit de a modifica configurația completelor în acord cu prevederile legale, reprezintă o depășire de către instanța supremă a atribuțiilor sale constituționale prin arogarea unor atribuții care revin Parlamentului, situație care este de natură să determine un conflict juridic de natură constituțională, ce poate fi dezlegat numai de către Curtea Constituțională”.

În sesizare se mai arată că acest conflict:

„a devenit evident odată cu adoptarea Legii nr. 207/2018, dar care continuă o conduită de refuz al aplicării legii încă de la data intrării în vigoare a Legii nr. 255/2013 (întrucât completele de 5 judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție nu au respectat și nu respectă în continuare compunerea prevăzută de lege), determină un blocaj instituțional câtă vreme lipsesc de efecte dispozițiile legale obligatorii emise de Parlament în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării”.

Deși în cuprinsul sesizării nu există mențiuni explicite cu privire la natura conflictului și este menționat doar Colegiul de conducere al instanței supreme ca generator al conflictului juridic de natură constituțională, din cuprinsul sesizării se constată că aceasta vizează:

- conflictul pozitiv de competență generat de hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție care și-ar fi arogat prerogative de legiuitor prin adoptarea

Regulamentului de organizare și funcționare a instanței supreme.

- conflictul negativ de competență, generat de hotărârile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție care ar fi refuzat aplicarea Legii nr. 255/2013 și, prin Hotărârea nr. 88/2018, ar fi refuzat explicit să aplice Legea nr. 207/2018 și să modifice configurația completurilor de 5 judecători.

În sfârșit, se mai susține că pretinsul conflict juridic de natură constituțională poate fi analizat pe două coordonate:

- înfrângerea sistematică a voinței legiuitorului și a Curții Constituționale;
- înfrângerea garanțiilor constituționale ale accesului liber la justiție.

Cu privire la această sesizare, Înalta Curte de Casație și Justiție formulează prezentul punct de vedere, prin care se arată că nu a existat și nu există un conflict juridic de natură constituțională, pozitiv sau negativ, deoarece, potrivit dispozițiilor art. 126 alin. (1) și (3) din Constituția României, justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, iar Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

Textul constituțional menționat conferă instanței supreme nu doar dreptul de a interpreta și aplica legea, ci și obligația de a interpreta o lege neclară sau contradictorie și de a respecta termenele impuse prin lege, astfel încât să asigure punerea ei în aplicare.

II. Considerații prealabile

II. 1. Contextul legislativ ce ar fi determinat pretinsul conflict juridic de natură constituțională

Înainte de orice analiză cu privire la o posibilă existență a unui conflict juridic de natură constituțională, trebuie subliniat faptul că întreaga analiză și demonstrație juridică a Prim-ministrului României se fundamentează exclusiv pe dispozițiile art. 32 din Legea nr. 304/2004, cu modificările și completările ulterioare, **făcând abstracție cu desăvârșire de dispozițiile art. 33 din aceeași lege ce reglementează conducerea de drept a completurilor de 5 judecători.**

Or, art. 33 din Legea nr. 304/2004, existent inclusiv după modificarea adusă textului prin Legea nr. 207/2018, este de o deosebită importanță și a adus o soluție de interpretare prevederilor art. 32, în condițiile în care acestea cuprindeau termeni imprecisi, fără corelații logice, punând serioase probleme de interpretare.

De asemenea, Prim-ministrul României respinge ideea conducerii de drept a completurilor de 5 judecători ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 255/2013, deși art. 32 indică drept conducători de drept ai acestor completuri pe președintele Secției penale și pe decanul de vârstă, iar art. 33 pe președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și, în lipsa acestuia, pe vicepreședinți.

Sub un al doilea aspect, trebuie remarcat faptul că **autorul sesizării nu critică explicit interpretarea dată de Colegiul de conducere prin hotărârea criticată, în sensul că mențiunea „la începutul fiecărui an” din cuprinsul art. 32 alin. 1 din Legea nr. 304/2004, astfel cum a fost**

modificată prin Legea nr. 207/2018 obligă la constituirea noilor complete de 5 judecători la termenul pe care legea îl prevede.

Prin urmare, pretinsul conflict juridic de natură constituțională nu vizează faptul că norma nu ar fi aplicabilă de la data de 1 ianuarie 2019, ci faptul că la data intrării în vigoare a Legii nr. 207/2018, colegiul de conducere nu a corectat practica instanței supreme, născută încă din anul 2014, de a constitui completuri de 5 judecători conduse de președintele instanței supreme, de vicepreședinți, de președintele Secției penale sau de decanul de vârstă. În acest sens, autorul sesizării a arătat că *„Prin refuzul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a pune în aplicare prevederile Legii nr. 207/2018 care au oferit, practic, prilejul corectării unei conduite nelegale a instanței supreme, aceasta a continuat în mod deschis conflictul juridic de natură constituțională cu Parlamentul, căruia îi neagă practic puterea de a legifera”*.

De altfel, trebuie remarcat faptul că autorul sesizării ocolește foarte abil data la care, potrivit legii, se naște obligația constituirii noilor completuri de 5 judecători, limitându-se să demonstreze în tot conținutul sesizării că funcționarea completurilor de 5 judecători ar fi fost nelegală încă de la 1 februarie 2014 și că instanța supremă avea obligația constituirii unor noi completuri de 5 judecători doar pentru a intra în legalitate, în sensul că cei cinci membri ai fiecărui complet ar fi trebuit trași la sorți.

II. 2. Evoluția modificărilor legislative privind art. 32 și 33 din Legea nr. 304/2004

Forma inițială a Legii nr. 304/2004 reglementa doar completul de 9 judecători.

Potrivit art. 32 alin. (1) din legea în forma în vigoare la acea dată:

„Completul de 9 judecători este prezidat de președintele sau vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. În lipsa acestora, completul poate fi prezidat de un președinte de secție sau de un judecător desemnat în acest scop de președintele ori vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție”.

Potrivit art. 33 alin. (1) din legea în forma în vigoare la acea dată:

„Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție prezidează Secțiile Unite, Completul de 9 judecători, iar în cadrul secțiilor orice complet, când participă la judecată.”

Prin Legea nr. 202/2010 a fost desființat completul de 9 judecători și au fost înființate completurile de 5 judecători. Pe cale de consecință, au fost modificate art. 32 și 33 din lege.

Astfel, potrivit noii forme a art. 32:

„(1) La începutul fiecărui an, în materie penală se stabilesc două complete de 5 judecători formate numai din judecători din cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(2) În alte materii decât cea penală se stabilesc la începutul fiecărui an două complete de 5 judecători.

(3) În compunerea completelor prevăzute la alin. (2) intră, de regulă, judecători specializați, în funcție de natura cauzei.

*(4) Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție aprobă compunerea completelor de 5 judecători. **Judecătorii care fac parte din aceste complete sunt desemnați de președintele sau, în lipsa acestuia, de vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.** Schimbarea membrilor completelor se face în mod excepțional, pe baza criteriilor*

obiective stabilite de Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(5) Completul de 5 judecători este prezidat de președintele sau vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. În lipsa acestora, completul poate fi prezidat de un președinte de secție desemnat în acest scop de președintele sau, în lipsa acestuia de vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(6) Cauzele care intră în competența completelor prevăzute la alin. (1) și (2) vor fi repartizate aleatoriu, în sistem informatic.”

Articolul 33 cuprindea următoarea reglementare:

„(1) Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție sau, în lipsa acestuia, vicepreședintele prezidează Secțiile Unite, completul de 5 judecători iar în cadrul secțiilor orice complet, când participă la judecată”.

O nouă modificare a dispozițiilor art. 32 din Legea nr. 304/2004 a intervenit prin Legea nr. 255/2013, iar în urma adoptării acesteia, textul în discuție a căpătat următorul conținut.:

„(1) La începutul fiecărui an, în materie penală se stabilesc complete de 5 judecători formate numai din judecători din cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(2) În alte materii decât cea penală se stabilesc la începutul fiecărui an 2 complete de 5 judecători.

(3) În compunerea completelor prevăzute la alin. (2) intră, de regulă, judecători specializați în funcție de natura cauzei.

(4) Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție aprobă numărul și compunerea completelor de 5 judecători, la propunerea președintelui Secției penale. Judecătorii care fac parte din aceste complete

sunt desemnați, prin tragere la sorți, în ședință publică, de președintele sau, în lipsa acestuia, de vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. Schimbarea membrilor completelor se face în mod excepțional, pe baza criteriilor obiective stabilite de Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(5) Completul de 5 judecători este prezidat de președintele sau vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, atunci când acesta face parte din complet potrivit alin. (4), de președintele Secției penale sau de decanul de vârstă, după caz.

(6) Cauzele care intră în competența completelor prevăzute la alin. (1) și (2) vor fi repartizate aleatoriu, în sistem informatic.”

Legea nr. 255/2013 nu a intervenit cu modificări și asupra art. 33, menținându-l cu următorul conținut conferit anterior prin Legea nr. 76/2012.

Dispozițiile acestui articol cuprindeau următoarele:

„(1) Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție sau, în lipsa acestuia, unul dintre vicepreședinți prezidează Secțiile Unite, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, precum și completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, completul de 5 judecători și orice complet din cadrul secțiilor, când participă la judecată.

Legea nr. 207/2018 a modificat din nou dispozițiile art. 32, conferindu-le următoarea formă:

„(1) La începutul fiecărui an, la propunerea președintelui sau a vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție, Colegiul de conducere aprobă numărul și compunerea completurilor de 5 judecători.

(2) În materie penală, completurile de 5 judecători sunt formate din judecători din cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(3) În alte materii decât cea penală, completurile de 5 judecători sunt formate din judecători specializați, în funcție de natura cauzelor.

(4) Judecătorii care fac parte din aceste completuri sunt desemnați, prin tragere la sorți, în ședință publică, de președintele sau, în lipsa acestuia, de unul dintre cei 2 vicepreședinți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție. Schimbarea membrilor completurilor se face în mod excepțional, pe baza criteriilor obiective stabilite de Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(5) Completul de 5 judecători este prezidat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, de unul dintre cei 2 vicepreședinți sau de președinții de secție atunci când aceștia fac parte din complet, desemnați potrivit alin. (4).

(6) În cazul în care niciunul dintre aceștia nu a fost desemnat să facă parte din completurile de 5 judecători, completul este prezidat, prin rotație, de fiecare judecător, în ordinea vechimii în magistratură a acestora.

(7) Cauzele care intră în competența completurilor de 5 judecători sunt repartizate aleatoriu în sistem informatizat."

Articolul 33 a rămas în aceeași formă:

„(1) Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție sau, în lipsa acestuia, unul dintre vicepreședinți prezidează Secțiile Unite, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, precum și completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Completul de 5 judecători și orice complet din cadrul secțiilor, când participă la judecată.”

II. 3. Probleme de aplicare și interpretare generate de art. 32 din Legea nr. 304/2004 și coroborarea cu dispozițiile art. 33 din lege

După intrarea în vigoare a Legii nr. 202/2010

Completurile de 5 judecători, ca formațiuni jurisdicționale ce își desfășoară activitatea în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, au fost înființate în anul 2010, prin modificarea intervenită asupra Legii nr. 304/2004 prin dispozițiile art. III, pct. 5 din Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 714 din 26 octombrie 2010.

Trebuie remarcat faptul că în forma reglementării inițiale a Completurilor de 5 judecători, compunerea acestora - în sensul desemnării judecătorilor care fac parte din aceste completuri - era un atribut al președintelui instanței supreme sau, în lipsa acestuia, a vicepreședintelui acestei instanțe, legea lăsându-i practic acestuia o libertate totală în alegerea modalității de concretizare a acestei prerogative.

Înalta Curte de Casație și Justiție, în scopul de a oferi cele mai puternice garanții ale imparțialității actului de justiție realizat la nivelul Completurilor de 5 judecători, a adoptat, prin intermediul Hotărârii nr. 24/2010 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicată în Monitorul oficial al României nr. 819 din 08 decembrie 2010, regula desemnării judecătorilor Completurilor de 5 judecători, **prin tragere la sorți.**

Este important de reținut, așadar, faptul că instanța supremă a fost inițiatorul adoptării regulii tragerii la sorți a judecătorilor ce compun Completurile de 5 și, astfel, cea care a dat sensul de „tragere la sorți” noțiunii de „desemnare” cuprinsă în textul de lege.

După intrarea în vigoare a Legii nr. 255/2013

Prin intermediul Legii nr. 255/2013, legiuitorul nu a făcut altceva decât să ridice la nivel de soluție legislativă congruența semantică și operațională stabilită anterior, prin norme infralegale, de către Înalta Curte de Casație și Justiție, între cei doi termeni, în ceea ce privește desemnarea judecătorilor în completurile de 5 judecători.

După intrarea în vigoare a Legii nr. 255/2013, noile dispoziții ale art. 32 au pus serioase probleme de interpretare și aplicare, deoarece nu se coroborau cu alte texte din Legea nr. 304/2004 și cuprindeau reglementări imprecise și incoerente.

Astfel, deși art. 19 alin. (2) din lege prevedea în termeni lipsiți de echivoc că în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează 4 completuri de 5 judecători, articolul 32 prin forma modificată a alineatelor (1), (2) și (4) impunea constituirea unui număr nelimitat de completuri de judecată în materie penală și doar două în materie non-penală, deși activitatea instanței supreme este covârșitor non-penală.

Un lucru nou și inexplicabil introdus prin modificările art. 32 se referea la faptul că numai președintele Secției penale avea competența de a propune Colegiului de conducere numărul și compunerea completelor de 5 judecători, inclusiv în materie civilă.

De asemenea, din interpretarea literală a art. 32 alin. (5) în forma modificată, pe care o acreditează autorul sesizării, ar fi reieșit că președintele Secției penale era conducător de drept al tuturor completurilor de 5 judecători, inclusiv în materie civilă, ceea ce era de natură a încălca principiul specializării, lucru cu atât mai inexplicabil cu cât președinții secțiilor civile erau excluși cu desăvârșire de la conducerea completurilor de 5 judecători în materie civilă, iar președintele și vicepreședinții Curții ar fi urmat, după cum se susține, să conducă completurile doar dacă ar fi fost trași la sorți.

Potrivit aceleiași reglementări, părea că nici decanul de vârstă (decanul de vârstă al instanței, în lipsa oricărei alte precizări) nu trebuie desemnat prin tragere la sorți, el fiind conducător de drept al completurilor de 5 judecători.

Nici în ceea ce privește decanul de vârstă nu s-ar fi respectat principiul specializării, pentru că, având vocația de a conduce de drept toate completurile de 5 judecători, decanul de vârstă penalist putea conduce completuri de 5 judecători în materie civilă și invers, decanul de vârstă civilist putea conduce completuri de penal.

În plus, art. 32 părea că include președintele și vicepreședinții în tragerea la sorți, era în totală contradicție cu dispozițiile art. 33 care erau categorice în a dispune că președintele instanței și, în lipsa acestuia, vicepreședinții, conduc completurile de 5 judecători.

Se constată, așadar, că dispozițiile art. 33 lăsau fără conținut dispozițiile art. 32, iar dispozițiile art. 32 lăsau fără conținut dispozițiile art. 33 din Legea nr. 304/2004.

Abia prin modificările aduse prin Legea nr. 207/2018 textele au devenit mai clare, urmare a introducerii în corpul art. 32 a alineatului (6),

conform căruia „În cazul în care niciunul dintre aceștia nu a fost desemnat să facă parte din completurile de 5 judecători, completul este prezidat, prin rotație, de fiecare judecător, în ordinea vechimii în magistratură a acestora”.

III. Noțiunea de conflict juridic de natură constituțională

Încă de la prima sa decizie care abordează noțiunea de conflict juridic de natură constituțională (nr. 148 din 16 aprilie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 317 din 12 mai 2003), Curtea Constituțională a statuat după cum urmează:

„Cu privire la textul cuprins la lit. c¹) se observă că acesta prevede atribuția Curții Constituționale de a soluționa conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice (...). Într-un atare caz, Curtea Constituțională soluționează sau aplanează litigii constituționale între autorități. Aceste litigii pot privi conflicte între două sau mai multe autorități constituționale cu privire la conținutul ori întinderea atribuțiilor lor, decurgând din Constituție. Aceasta este o măsură necesară, urmărind înlăturarea unor posibile blocaje instituționale. Pentru a se evita antrenarea Curții în soluționarea unor conflicte politice este necesar să se prevadă că este vorba doar de blocajele instituționale, respectiv de conflictele pozitive sau negative de competență”.

De asemenea, prin decizia nr. 97 din 7 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 169 din 5 martie 2008, Curtea Constituțională a reținut:

„Conflictul juridic de natură constituțională există între două sau mai multe autorități și poate privi conținutul ori întinderea atribuțiilor

decurgând din Constituție, ceea ce înseamnă că acestea sunt conflicte de competență pozitivă sau negativă, și care pot crea blocaje instituționale”.

Apoi, în una din cele mai importante decizii în definirea noțiunii de conflict juridic de natură constituțională, și anume, decizia nr. 108 din 5 martie 2014, publicată în Monitorul oficial al României nr. 257 din 9 aprilie 2014, Curtea Constituțională, făcând o amplă analiză a elementelor componente ale acestui tip de conflict juridic, a reținut că „*aceste conflicte au următoarele trăsături:*

- *sunt conflicte juridice*
- *sunt conflicte juridice de natură constituțională*
- *creează blocaje instituționale*
- *vizează nu numai conflictele de competență (pozitive sau negative) născute între autoritățile publice, ci și orice situații conflictuale a căror naștere rezidă în mod direct din textul Constituției*
- *se referă numai la anumite autorități care pot apărea ca subiecte ale acestuia.*

În aceeași decizie menționată mai sus, Curtea Constituțională a statuat că „*toate aceste trăsături au caracter cumulativ și nicidecum alternativ, neîndeplinirea vreuneia dintre ele fiind, ab initio, o cauză de respingere a sesizării.*”

IV. Aplicarea la speță a principiilor statuate în jurisprudența Curții Constituționale privind existența unui conflict juridic de natură constituțională

Față de jurisprudența constantă a Curții Constituționale prin care s-au stabilit trăsăturile conflictului juridic de natură constituțională, se impune a se analiza dacă toate acestea sunt întrunite în mod cumulativ în cauză.

În condițiile în care titularul sesizării și natura juridică a autorităților ce se pretinde a fi în conflict nu pot ridica probleme de ordin teoretic, deoarece Prim-ministrul României este titular al sesizării, potrivit art. 146 lit. e) din Constituția României, iar Parlamentul României și Înalta Curte de Casație și Justiție sunt autorități cuprinse în titlul III din Constituție, nu aceasta este și situația condițiilor referitoare la:

- existența unui conflict juridic de natură constituțională;
- crearea unor blocaje instituționale.

Pentru analiza acestor din urmă condiții necesare pentru existența unui conflict juridic de natură constituțională, se impune a fi menționate atribuțiile constituționale ale celor două autorități pretins aflate în conflict.

Astfel, potrivit art. 61 din Constituția României:

„Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării”.

Potrivit art. 126 alin. 1) din Constituția României:

„Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege”.

Conform alin. (3) al aceluiași articol,

„Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale”.

În termeni simpli, potrivit Constituției, Parlamentul României are rolul de a legifera, iar Înalta Curte are rolul de a înfăptui justiția și de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii.

Rolul constituțional al Înaltei Curți de Casație și Justiție de a înfătuși justiția și de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii nu se realizează prin Colegiul de conducere – entitate cu atribuții strict administrative de organizare a activității instanței supreme, ci prin intermediul formațiunilor de judecată.

Pentru a exista un conflict juridic de natură constituțională, ar fi trebuit ca Parlamentul să-și aroge atribuții de instanță de judecată sau de unificare a practicii judiciare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție să-și aroge competențe de legiferare (în cazul unui conflict pozitiv) sau, dimpotrivă, cele două autorități să refuze exercitarea prerogativelor constituționale, ceea ce nu s-a întâmplat în cauză.

IV. 1. Sub aspectul înfrângerii sistematice a voinței legiuitorului și a Curții Constituționale.

Așa cum s-a arătat, autorul sesizării susține că Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Colegiul de conducere, în mod sistematic a înfrânt voința legiuitorului și a Curții Constituționale, prin aceea că a refuzat aplicarea dispozițiilor Legii nr. 255/2013, lucru agravat și de faptul că a refuzat inclusiv aplicarea Legii nr. 207/2018.

Aceste susțineri sunt total lipsite de temeinicie.

Potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 304/2004, republicată cu modificări, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție aprobă Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă, precum și statele de funcții și de personal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Atribuțiile de aprobare a regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a instanței supreme sunt atribuții ale colegiului

de conducere care se nasc din lege, și nu în baza unor prerogative constituționale.

În plus, aceste atribuții nu sunt o formă de exercitare a atribuțiilor constituționale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv acelea de a înfăptui justiția și de a asigura o interpretare și aplicare unitară a legii.

Prin Hotărârea nr. 89/2018, Colegiul de conducere al acestei instanțe a stabilit că:

„d. analizând dispozițiile art. 32 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, modificată și completată prin Legea nr. 207/2008, cu referire la activitatea Completelor de 5 judecători, cu majoritate, constată că dispozițiile noii legi sunt norme de organizare ce vizează formațiuni de judecată cu reglementare specifică, constituite „la începutul fiecărui an” și, în absența unei norme tranzitorii, devin aplicabile începând cu data de 1 ianuarie 2019”.

Or, această hotărâre a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție conține, fără putință de tăgadă, măsuri organizatorice adoptate în exercitarea atribuțiilor conferite Colegiului de conducere al instanței supreme prin Legea nr. 304/2004 și regulamentul propriu, iar nu un act jurisdicțional, în emiterea căruia Înalta Curte de Casație și Justiție să fi acționat în realizarea unei prerogative constituționale (respectiv aceea de înfăptuire a justiției sau de interpretare și aplicare unitară a legii).

Hotărârea Colegiului nu face decât să respecte textul de lege, respectiv art. 32 alin. (1) din Legea nr. 304/2004, astfel cum a fost modificat și cum a fost adoptat de puterea legiuitoare, nefiind vorba despre un refuz de a aplica o normă legală în cadrul activității de înfăptuire a actului de justiție, care să determine o depășire a atribuțiilor prevăzute de art. 126 din Constituție, ci de adoptarea unor măsuri de organizare a activității Înaltei Curți de Casație și

Justiție, respectiv constituirea Completurilor de 5 judecători potrivit textelor de lege modificate, **cu respectarea elementului temporal indicat în cuprinsul alin. (1) al art. 32 din Legea nr. 304/2004.**

Prin urmare, modul în care Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție a respectat legea în adoptarea hotărârii în discuție poate face exclusiv obiectul analizei instanțelor judecătorești.

Cu privire la acest aspect, Curtea Constituțională a arătat, prin decizia nr. 108/2014, publicată în Monitorul oficial al României nr. 257 din 9 aprilie 2014, că, *„deși prin neîndeplinirea unei obligații ce izvorăște dintr-un act normativ inferior Constituției (...) s-a născut un conflict juridic, acesta nu poate fi asimilat unuia de natură constituțională.*

Altfel spus, neîndeplinirea unor obligații de sorginte legală nu generează automat un conflict juridic de natură constituțională, întrucât eventuala ignorare a unei astfel de competențe (...) nu reprezintă eo ipso o problemă de constituționalitate, ci una de legalitate, pentru că raportul acestora poate fi cenzurat în fața instanțelor de judecată.

Curtea Constituțională a mai arătat, în aceeași decizie, că *„intervenția Curții devine legitimă ori de câte ori autoritățile și instituțiile publice menționate în Titlul III din Constituție ignoră sau își asumă competențe constituționale de natură a crea blocaje ce nu pot fi înlăturate în alt mod. Aceasta este esența unui conflict juridic de natură constituțională.”*

Chiar dacă *in extremis* s-ar îmbrățișa opinia potrivit căreia Colegiul de conducere a acționat în baza regulamentului, care a fost adoptat în baza Legii nr. 304/2004, la rândul său a fost adoptată în baza prevederilor constituționale care impun că prin lege organică se stabilesc compunerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și regulile de funcționare ale acesteia, Colegiul de conducere nu a făcut altceva decât să adopte măsurile

organizatorice ce se impuneau ca urmare a intrării în vigoare a noii legi de organizare și funcționare a instanțelor.

A. Cu privire la funcționarea completurilor de 5 judecători cu încălcarea Legii nr. 255/2013

În anul 2013, după publicarea Legii nr. 225/2013, Colegiul de conducere s-a confruntat cu problemele de interpretare ale dispozițiilor art. 32 și 33 din lege, astfel încât a trebuit să ia măsuri organizatorice de natură a face funcționale cele două texte și de a înlătura blocarea activității de judecată a completurilor de 5 judecători din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Astfel, așa cum s-a arătat, Colegiul de conducere a trebuit să constate la sfârșitul anului 2013 că, deși art. 19 alin. (2) din lege prevedea în termeni lipsiți de echivoc că în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează 4 completuri de 5 judecători, articolul 32 prin forma modificată a alineatelor (1), (2) și (4) impunea constituirea unui număr nelimitat de completuri de judecată în materie penală și doar două în materie non-penală, deși activitatea instanței supreme este covârșitor non-penală.

De asemenea, a mai constatat că, potrivit modificărilor aduse art. 32 prin Legea nr. 255/2013, numai președintele Secției penale avea competența de a propune Colegiului de conducere numărul și compunerea completelor de 5 judecători, inclusiv în materie civilă.

În plus, potrivit acestor modificări, președintele Secției penale și decanul de vârstă păreau a fi conducătorii de drept ai tuturor completurilor de 5 judecători, inclusiv în materie civilă, ceea ce era de natură a încălca principiul specializării, iar președinții secțiilor civile erau excluși cu desăvârșire de la conducerea completurilor de 5 judecători în materie civilă.

Legea nr. 255/2013 a introdus în art. 32 alin. (4) teza a II a din Legea nr. 304/2004 „tragerea la sorți”, ca modalitate de desemnare a judecătorilor care fac parte din completurile de 5 judecători. Art. 32 alin. (5) din Legea nr. 304/2004 face trimitere la art. 32 alin. (4) în privința președintelui și a vicepreședintelui, fără să utilizeze noțiunea de desemnare. Prin urmare, trimiterea a fost făcută la teza I a alin. (4) care prevede aprobarea compunerii de către colegiul de conducere.

Colegiul de conducere a mai trebuit să constate că art. 32 era în totală contradicție cu dispozițiile art. 33 care erau categorice în a dispune că președintele instanței și, în lipsa acestuia, vicepreședinții, conduc completurile de 5 judecători.

Observând dispozițiile contradictorii ale art. 32 și 33 din Legea nr. 304/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 255/2013, Colegiul de conducere a trebuit să ia acele măsuri organizatorice apte de a da satisfacție celor două articole contradictorii din lege, astfel încât dispozițiile legale în discuție să capete un sens, să fie aplicabile și să nu blocheze activitatea de judecată a completurilor de 5 judecători.

Pentru punerea în acord a dispozițiilor art. 32 și 33 din Legea nr. 304/2004, modificată, s-a constatat că ambele texte conțin un element comun și anume, conducerea de drept a completurilor de 5 judecători, conducere care era asigurată de președintele Secției penale și decanul de vârstă, (potrivit art. 32) și de președintele sau vicepreședinții instanței (potrivit art. 33).

Trebuie menționat și faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a fost singura care a oferit această interpretare textului art. 32 din Legea nr. 304/2004.

Astfel, însuși titularul cererii de sesizare a Curții Constituționale, în calitate de Prim-ministru al Guvernului României, prin ministerul său de resort, respectiv prin Ministerul Justiției, oferea, cel puțin la momentul anului 2017, aceeași interpretare.

Astfel, așa cum rezultă de pe pagina oficială de internet a Ministerului Justiției¹, potrivit proiectului Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, a Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, transmis spre avizare, de către ministrul justiției, către Consiliul Superior al Magistraturii, la data de 30 august 2017, modificarea legislativă aferentă articolului 32 alin. (5) din Legea nr. 304/2004 propunea următorul conținut:

„Completul de 5 judecători este prezidat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, de unul dintre cei doi vicepreședinți sau de unul dintre președinții de secție”

Potrivit Expunerii de motive însoțitoare a acestui proiect legislativ, inițiatorul preconiza - în ceea ce privește textele de lege aplicabile instanței supreme – exclusiv *„reglementarea, în sensul clarificării, a unor aspecte care privesc organizarea și funcționarea Înaltei Curți de Casație și Justiție”*; concluzia potrivit căreia Ministerul Justiției oferea la acel moment aceeași interpretare cu cea oferită de Înalta Curte de Casație și Justiție textului de lege în discuție (dar față de conținutul imprecis al acestuia, a apreciat că modificarea se impune în sensul clarificării lui) se impune de la sine.

¹ <http://www.just.ro/comunicat-de-presa-privind-transmiterea-proiectului-de-modificare-si-completare-a-legilor-justitiei-consiliului-superior-al-magistraturii-spre-avizare/>

Prin urmare, Guvernul României, în exercitarea prerogativei prevăzute de art. 74 din Constituția României, privind inițiativa legislativă, a urmărit în privința acestui text de lege - art. 32 alin. (5) din Legea nr. 304/2004 - exclusiv o clarificare, iar nu o modificare în sensul readucerii lui la forma anterioară Legii nr. 255/2013. Or, acest lucru oferă cea mai clară dovadă a faptului că interpretarea Înaltei Curți de Casație și Justiție nu era una singulară, ci era îmbrățișată chiar de către autoritatea care acuză în prezent instanța supremă de o voită încălcare a unui înțeles clar și lămurit al textului de lege în discuție.

De asemenea, trebuie menționat faptul că în cadrul dezbaterilor parlamentare ce au avut loc asupra propunerilor de modificare a art. 32 din Legea nr. 304/2004, finalizate prin adoptarea Legii nr. 207/2018, membrii corpului legislativ au subliniat că **noutatea** pe care o aduce art. 32 astfel modificat constă în faptul că președintele și vicepreședintele instanței supreme nu vor mai putea face parte din completurile de 5 judecători decât dacă vor fi trași la sorți.

B. Cu privire la funcționarea completurilor de 5 judecători cu încălcarea Legii nr. 207/2018

Cu privire la constituirea completurilor de 5 judecători, trebuie subliniat faptul că toate modificările aduse formei inițiale a art. 32 din Legea nr. 304/2004 au păstrat neatinsă sintagma „la începutul fiecărui an”.

Prin indicarea momentului la care se constituie noile completuri de 5 judecători, legiuitorul a impus o excepție de la principiul funcționării completurilor obișnuite de judecată, consacrand regula anualității în compunerea și activitatea acestor formațiuni de judecată.

În acest sens este de remarcat faptul că legiuitorul nu folosește o astfel de sintagmă atunci când stabilește regulile de constituire a completurilor din cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Caracterul anual este ceea ce deosebește completurile de 5 judecători din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție de reglementarea instituită pentru celelalte instanțe prin art. 52 din Legea nr. 304/2004, care prevede că la stabilirea compunerii completurilor de judecată, colegiile de conducere ale instanțelor trebuie să urmărească **asigurarea continuității completului.**

La Înalta Curte, dimpotrivă, legiuitorul a stabilit ca regula schimbarea anuală a compunerii completului de 5 judecători, lucru care se realizează la începutul fiecărui an.

Intrarea în vigoare, la data de 23.07.2018, a Legii nr. 207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară a adus o modificare importantă în privința compunerii Completurilor de 5 judecători, în sensul stabilirii cu claritate a regulii desemnării prin tragere la sorți a tuturor membrilor acestor completuri, **fără a modifica, însă, și regula potrivit căreia aprobarea numărului și a compunerii acestor completuri se face la începutul fiecărui an,** astfel cum prevăd dispozițiile alineatului (1) al aceluiași articol.

Legiuitorul nu a prevăzut nici norme tranzitorii care să stabilească o derogare de la norma constituirii la începutul anului a Completurilor de 5 judecători, astfel încât interpretarea potrivit căreia Înalta Curte de Casație și Justiție trebuia să pună de îndată în aplicare dispozițiile art. 32 din Legea nr. 304/2004, astfel cum au fost acestea modificate prin Legea nr. 207/2018, în sensul constituirii Completurilor de 5 judecători la mijlocul anului, nu are niciun suport legal.

De altfel, trebuie subliniat faptul că autorul sesizării nu pretinde că aplicarea de îndată a legii înseamnă ignorarea obligației de a constitui completuri noi de 5 judecători la începutul fiecărui an.

Autorul sesizării susține, însă, că Legea nr. 207/2018 a oferit Înaltei Curți de Casație și Justiție prilejul de a-și corecta practica nelegală, creată încă din anul 2014 privind constituirea completurilor de 5 judecători, acesta fiind motivul pentru care ar fi trebuit ca la 23 iulie 2018 să fie constituite noi completuri de 5 judecători.

Or, așa cum am arătat anterior, nu a existat o practică nelegală cu privire la constituirea și compunerea completurilor de 5 judecători.

De altfel, timp de 4 ani nimeni nu a invocat nelegalitatea funcționării acestor completuri, deși atât judecătorii ce le alcătuiau, cât și părțile din dosare aveau cadul legal să o facă.

Nici după intrarea în vigoare a Legii nr. 207/2018, nimeni nu a invocat, în cadrul proceselor în derulare, excepția nelegalei constituirii a completului de 5 judecători, nici în materie civilă și nici în materie penală.

Din acest motiv este în mod evident neîntemeiată susținerea Prim-ministrului României referitoare la presupusul refuz explicit al Înaltei Curți de Casație și Justiție de a se conforma dispozițiilor Legii nr. 207/2018, instanța supremă urmând să aplice regula stabilită în forma modificată a alineatului (5) al art. 32 din Legea nr. 304/2004, de îndată ce aceasta va fi aplicabilă, respectiv la începutul anului următor, la momentul constituirii Completurilor de 5 judecători aferente anului 2019.

Mai trebuie subliniat faptul că autorul sesizării nu susține în mod explicit faptul că Înalta Curte ar fi trebuit să constituie noi completuri de 5 judecători pentru că noua lege este de imediată aplicare, indiferent de

termenul stipulat de legiuitor pentru îndeplinirea acestei obligații, ci nuanțează mult argumentația, afirmând că Legea nr. 207/2018 a dat prilejul Înaltei Curți să corijeze modul nelegal în care a constituit completuri de 5 judecători începând cu anul 2014.

Susținerea nu poate fi primită, deoarece, așa cum s-a arătat, Înalta Curte nu a refuzat aplicarea legii și nici nu a creat lege, ci pur și simplu a interpretat dispozițiile contradictorii ale unor articole ce reglementau constituirea completurilor de 5 judecători.

C. Cu privire la susținerea că ar fi fost înfrântă interpretarea dată de Curtea Constituțională prin decizia nr. 68/2018

Susținerile din cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională privitoare la o înfrângere de către Înalta Curte de Casație și Justiție a voinței Curții Constituționale, exprimată în decizia nr. 68/2018 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 32 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și art. 44 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, publicată în Monitorul Oficial nr. 533 din 27.06.2018, sunt, de asemenea, neîntemeiate.

În primul rând se constată că, prin decizia menționată, Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 32 din Legea nr. 304/2004 sunt constituționale, în raport cu criticile formulate.

Prin urmare, Curtea Constituțională, în limitele sesizării, a fost investită doar cu analiza de constituționalitate a dispozițiilor art. 32 din Legea nr. 304/2004, fără a fi nevoită a se pronunța cu privire la

constituționalitatea art. 33 sau cu privire la necorelarea celor două texte contradictorii care necesitau interpretare.

În plus, contrar celor susținute de autorul cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională aici analizată, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a refuzat să se conformeze celor statuate de Curtea Constituțională prin decizia nr. 68/2018, câtă vreme despre un astfel de refuz se putea vorbi doar în condițiile în care la nivelul instanței supreme ar mai fi avut loc, ulterior pronunțării acestei decizii, o desemnare a judecătorilor ce compun Completurile de 5, cu aplicarea textului alineatului (5) al art. 32 într-un sens diferit de cel dat de Curtea Constituțională.

Astfel, prin raportare la regula anualității care guvernează funcționarea Completurilor de 5 judecători, în condițiile în care de la momentul publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 68/2018 nu a mai avut loc o altă stabilire a Completurilor de 5 judecători, și cum efectele unei astfel de decizii au putere doar pentru viitor, susținerile privitoare la încălcarea acestei decizii sunt în mod evident neîntemeiate.

IV. 2 Sub aspectul înfrângerii garanțiilor constituționale ale accesului liber la justiție.

În sesizare se mai susține, în esență, că prin adoptarea Hotărârii nr. 89/2018, Înalta Curte de Casație și Justiție a încălcat dispozițiile art. 21 din Constituția României ce garantează accesul liber la justiție, în componenta sa privind imparțialitatea judecătorilor ce compun completurile de 5 judecători, antrenând pe cale de consecință și o încălcare a art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Cu privire la acest aspect, trebuie precizat faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție, potrivit dispozițiilor Constituției României, are două mari prerogative și anume: rolul de instanță judecătorească și rolul de a asigura aplicarea unitară a legii.

Aceste competențe constituționale se realizează doar prin completele de judecată ce funcționează în cadrul instanței supreme, iar nu prin Colegiul de conducere care are atribuții pur administrative.

Prin urmare, se poate vorbi de o încălcare a dreptului de acces la o instanță și de încălcarea garanțiilor oferite de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, doar atunci când Înalta Curte își exercită rolul de instanță judecătorească.

De altfel, art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului prevede în mod explicit faptul că de protecția oferită de acest text convențional beneficiază orice persoană atunci când instanța este chemată să hotărască asupra încălcărilor drepturilor și obligațiilor cu caracter civil sau asupra unei acuzații în materie penală.

Or, Colegiul de conducere nu tranșează niciodată asupra unui litigiu cu caracter civil și nici asupra vreunei acuzații în materie penală.

Problema în discuție este, însă, generată de modul în care Colegiul de conducere al instanței supreme a înțeles să interpreteze și să aplice legea, în adoptarea hotărârilor sale de stabilire a Completurilor de 5 judecători.

Sub acest aspect, trebuie subliniat faptul că, deși Colegiul de conducere are atribuții administrative prevăzute de lege în ceea ce privește aprobarea numărului și compunerii completurilor de 5 judecători, cea care stabilește cu privire la legalitatea constituirii completului investit cu soluționarea unei cauze este instanța judecătorească.

Codurile de procedură reglementează remedii în eventualitatea greșitei compunerii a completurilor de judecată.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 503 alin. 2 pct. 1 din Codul de procedură civilă, hotărârile instanței de recurs pot fi atacate cu contestație în anulare atunci când a fost dată de o instanță cu încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței, iar potrivit art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală, se poate face contestație în anulare împotriva hotărârilor penale definitive atunci când instanța nu a fost compusă potrivit legii.

Mai mult decât atât, excepția nelegalei constituirii a completului de judecată poate fi invocată oricând de instanță din oficiu și de părțile din raportul juridic dedus judecării.

Or, se constată faptul că, **deși Prim-ministrul României susține că încă din anul 2014 completurile de 5 judecători au fost nelegal constituite, nicio parte nu a invocat această excepție în cadrul procedurilor de judecată parcurse.**

Cu privire la acest aspect, se cuvine a fi remarcat faptul că în cadrul procedurii de dezbatere a prezentului conflict juridic de natură constituțională a fost depusă la dosar o intervenție sub forma *amicus curiae*, autorul intervenției fiind el însuși parte într-un litigiu soluționat de un complet de 5 judecători și nu a invocat pe parcursul procedurii la care a participat problema legalei constituirii a completului.

Cât privește încălcarea garanțiilor dreptului la un proces echitabil cu referire la imparțialitatea judecătorilor care dețin funcții de conducere, prin însăși decizia nr. 68/2018, ce se pretinde că a fost încălcată, Curtea Constituțională, raportându-se la jurisprudența CEDO din cauzele ***Piersack împotriva Belgiei, Hauschildt împotriva Danemarcei și Kyprianou împotriva Ciprului***, a arătat că:

„prezumția de imparțialitate a judecătorilor care fac parte din Completul de 5 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție nu poate fi înlăturată prin simplul fapt că aceștia ocupă și funcții de conducere. (...) Chiar dacă ocupă și o funcție de conducere, judecătorul care face parte din Completul de 5 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție are aceleași obligații ca și ceilalți judecători care nu ocupă funcții de conducere și este ținut, ca toți ceilalți judecători, de cerințele de independență și de imparțialitate”.

De asemenea, trebuie făcută distincția între stabilirea compunerii completurilor de judecată din care fac parte judecătorii instanței supreme, a căror imparțialitate este prezumată, care, potrivit jurisprudenței consolidate a CEDO, constă în absența prejudecății sau părtinirii, a convingerii personale sau a interesului personal și pretinsa lipsă de imparțialitate, susținută de autorul sesizării.

Dimpotrivă, independența justiției poate fi pusă sub semnul îndoielii atunci când persoane cu funcții de demnitate publică fac declarații în spațiul public cu privire la componența completurilor care judecă anumite cauze și la existența unor idei preconcepute (favorabile sau nu părților) ale judecătorilor care compun aceste completuri.

V. Aplicarea la speță a principiilor statuate în jurisprudența Curții Constituționale privind existența unui blocaj instituțional

Astfel cum am arătat deja, în chiar prima decizie pronunțată de Curtea Constituțională în legătură cu noțiunea de „*conflict juridic de natură constituțională*”², aceasta a statuat că:

² Decizia nr. 148 din 16 aprilie 2003, privind constituționalitate propunerii de revizuire a Constituției, publicată în M. Of. nr. 317 din 12 mai 2003

*„Pentru a se evita antrenarea Curții în soluționarea unor conflicte politice este necesar să se prevadă că este vorba **doar de blocajele instituționale**, respectiv de conflictele pozitive sau negative de competență.”*

De asemenea, prin Decizia nr. 108/2014 (citată anterior), Curtea Constituțională a stabilit că:

„(...) intervenția Curții devine legitimă ori de câte ori autoritățile și instituțiile publice menționate în titlul III din Constituție ignoră sau își asumă competențe constituționale de natură a crea blocaje ce nu pot fi înlăturate în alt mod. Aceasta este esența unui conflict juridic de natură constituțională”.

Este neîndoielnic, însă, faptul că, în cauză, nu se poate vorbi de existența unui blocaj instituțional în activitatea Parlamentului ca urmare a adoptării Hotărârii Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 89/2018, întrucât nu se poate susține că prin aplicarea textului de lege de la data prevăzută în chiar cuprinsul său, Înalta Curte de Casație și Justiție ar săvârși un act prin care să aducă atingere atribuțiilor constituționale ale puterii legiuitoare sau s-ar substitui Parlamentului României.

Prim-ministrul României afirmă în cererea adresată Curții Constituționale faptul că *„prin refuzul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a pune în aplicare prevederile Legii nr. 207/2018 care au oferit, practic, prilejul corectării unei conduite nelegale a instanței supreme, aceasta a continuat în mod deschis conflictul juridic de natură constituțională cu Parlamentul, căruia îi neagă practic puterea de a legifera”* (pagina 15, ultima teză al primului paragraf din cerere).

Dincolo de faptul că în cauză nu poate fi vorba de un refuz de a pune în aplicare prevederile Legii nr. 207/2018 - Înalta Curte de Casație și Justiție

urmând să procedeze la aplicarea acestor prevederi de îndată ce termenul lor de aplicare, prevăzut chiar în conținutul legii, se va fi împlinit – este de observat faptul că autorul cererii de sesizare a Curții Constituționale pleacă de la premisa existenței între Înalta Curte de Casație și Justiție și Parlamentul României a unui conflict juridic de natură constituțională prelungit (susținându-se, în esență, faptul că Înalta Curte ar fi trebuit să procedeze la constituirea Completurilor de 5 judecători în mod diferit decât a făcut-o, chiar și în perioada anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 207/2018, respectiv din anul 2014). Or, această presupunere intră în mod vădit în contradicție cu însăși ideea existenței unui blocaj instituțional, fiind exclusă, din punctul de vedere al logicii construite de Curtea Constituțională în jurul noțiunii de „*conflict juridic de natură constituțională*”, existența unui blocaj instituțional care să treneze ani de zile, dar care să justifice, totuși, la un moment ulterior, intervenția sa în temeiul art. 146 lit. e) din Constituție.

Trebuie menționat aici și faptul că, dimpotrivă, în contextul aplicării imediate, deci de la un alt moment decât cel prevăzut de textul de lege, a dispozițiilor art. 32, activitatea de judecată a Înaltei Curți de Casație și Justiție ar fi suferit un real blocaj, avându-se în vedere că în prezent funcționează 4 Completuri de 5 judecători desemnate pentru anul 2018, la care s-ar adăuga alte Completuri de 5 judecători constituite potrivit modificărilor aduse prin Legea nr. 207/2018, iar de la începutul anului 2019 urmează a fi constituite alte asemenea completuri.

Nerespectarea termenului impus de legiuitor privind obligația constituirii noilor completuri de 5 judecători ar fi dus la situația în care completurile constituite legal pentru anul 2018 ar fi trebuit să funcționeze în continuare, în virtutea principiului continuității, aplicabil atât în materie

civilă cât și în materie penală, potrivit dispozițiilor codurilor de procedură și jurisprudenței CEDO.

La 23 iulie 2018, cu nerespectarea dispozițiilor art. 32 alin. (1) din Legea nr. 304/2004, modificată, s-ar fi constituit noi completuri, operaționale abia de la data de 1 septembrie 2018, deoarece în perioada vacanței judecătorești funcționează doar completele speciale.

Aceste completuri noi, în virtutea aceluiasi principiu al continuității, ar fi trebuit să funcționeze în cursul anului 2019 pentru soluționarea cauzelor cu care au fost învestite în perioada septembrie – decembrie 2018.

Apoi, la 1 ianuarie 2019 ar fi trebuit trase la sorți noi completuri de 5 judecători.

Nerespectarea datei stabilite de legiuitor pentru obligația de constituire de noi completuri de 5 judecători, pe lângă faptul că nu ar fi respectat regula anualității, ar fi condus în egală măsură la demersuri ale părților prin care să reclame nerespectarea legii în ceea ce privește compunerea acestor completuri.

În plus, trebuie menționat faptul că judecătorii care compun completurile de 5 judecători nu sunt scutiți de activitatea de judecată în cadrul secțiilor, astfel încât nerespectarea termenului impus de art. 32 alin. (1) ar fi condus la situația teoretică în care un judecător să facă parte din completul legal constituit în anul 2018, să facă parte și din completul ce urma să funcționeze în perioada septembrie – decembrie 2018, dar și din completul constituit pentru anul 2019.

Această situație nu este doar teoretică, cel puțin pentru Secția penală, care are un număr determinat de judecători în funcție.

De aceea, legiuitorul a fost înțelept, a întrevăzut blocajul ce ar fi putut fi creat în activitatea de judecată a instanței supreme și a menținut soluția

consacrată încă din anul 2010, aceea a constituirii de noi completuri la începutul anului.

De altfel, ceea ce trebuie subliniat este faptul că, atunci când a constatat un blocaj instituțional, Guvernul a reacționat prompt pentru a-l remedia, intervenind pe calea unei ordonanțe de urgență.

În acest context, semnalăm și faptul că, în măsura în care a apreciat că există un blocaj sau o întârziere în punerea în aplicare a dispozițiilor Legii nr. 207/2018, Guvernul a intervenit pe calea unei ordonanțe de urgență (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 862 din 10 octombrie 2018), având, așadar, instrumentul legislativ care să permită constituirea unor noi Completuri de 5 judecători în a doua parte a anului 2018, prin derogare de la art. 32 alin. (1) din Legea nr. 304/2004.

Pentru toate aceste considerente solicităm respingerea sesizării:

- **În principal, ca inadmisibilă, pentru că obiectul său nu se încadrează în definiția noțiunii de conflict juridic de natură constituțională, în sensul art. 146 lit. e) din Constituția României, astfel cum a fost interpretat prin jurisprudența Curții Constituționale;**
- **În subsidiar, ca nefondată, pentru că împrejurările invocate de Primul-ministru nu sunt de natură a contura un conflict juridic de natură constituțională, pentru că Înalta Curte de Casație și Justiție și-a exercitat doar atribuțiile constituționale de interpretare și aplicare**

unitară a legii, fără a interfera cu atribuțiile puterii legislative.

Iulia Cristina Tarcea
Președinte
Înalta Curte de Casație și Justiție